

La Lectora

REVISTA DIGITAL DE CRÍTICA LITERÀRIA

Llibres

Cultura

#ProjecteCarner

Nosaltres

Contacte

Diccionari provisional d'*AIOUA*

LLIBRES / NARRATIVA / 8 MARÇ, 2022

MOTEL

Potser no és la millor manera de començar una crítica, però diria que si no heu llegit encara *AIOUA*, el millor que podeu fer és estalviar-vos de moment aquesta i qualsevol altra crítica, i llençar-vos de cap a la piscina del motel (buida i meravellosament inquietant) d'aquesta novel·la: llenceu-vos-hi sense dubtar, sense llegir-ne res que us pugui condicionar o fer malbé la lectura. Per anar bé, ni tan sols us hauríeu de llegir la contraportada del llibre. Però si no us en podeu estar, evidentment, miraré aquí de no trepitjar cap mina i no explicar gaires detalls, tot i que en aquest cas és difícil. Callo jo, i el llibre calla.

CONTE

Si ja heu tingut la sort de llegir alguns dels contes que Roser Cabré-Verdiell (Barcelona, 1982) ha anat publicant en diferents antologies o revistes en aquests últims anys, no dubtareu ni un instant, i entrareu sense prevencions al llibre, perquè ja sabeu que ella és la carta tapada, la veu més esmolada de la narrativa catalana de l'última dècada. Si encara no l'heu llegida, feu-me confiança, ni que només sigui aquest cop. Aquesta és una novel·la feta també amb contes: hi ha uns quants capítols d'*AIOUA* que podrien fer tots sols la seva guerra.

ENIGMA

¿Per què tanta prevenció? Perquè quan llegeixes *AIOUA* has de fer el mateix camí que fa la protagonista i la seva escriptura exploratòria: anar a poc a poc desxifrant què vol dir el que se'ns narra. La dosificació dels indicis, dels símbols i de les simetries fa que al principi haguem de passar pel desconcert, la perplexitat, els cercles deambulatoris pel motel i l'estranyament d'un món aparentment arbitrari i fragmentat. No som davant de cap novel·la difícil ni torturadament superba, però tampoc hi trobem el bany maria de les emocions que et bressolen i t'endormisquen.

RESSONS

D'entrada tot té un punt alhora estrany i familiar. No es tracta tant de saber què vindrà després, com d'anar veient la manera que tot això que vas llegint va prenent sentit, i com es relliguen (o no) els trossos i els motius recurrents. La novel·la no es basa, però, en cap joc de prestidigitació que vagi a buscar un final pirotècnic i espatarrant que ho hagi de girar tot com un mitjó: el joc que se'ns proposa és el d'anar intuïnt ressons. El recorregut que fem, els interrogants i les reflexions que desvetlla, l'interès substantiu i la força dels episodis ja són un motiu suficient per avançar.

TEXTURA

AIOUA respira l'aire enrarit i transparent d'un somni lúcid, que t'intoxica però alhora s'interroga i es desvetlla a si mateix. La

novel·la transita així un territori oníric i exacte, subjugant, recremat i hiperrealista, on tot és molt concret, aparentment normalíssim i versemblant però on de sobte emergeixen peces que no encaixen, derives rares, parets que canvien d'aspecte, obsessions reiterades. No ens les havem amb la ficció com a infecció que burxa la ferida, sinó com a cerca, com assetjament a un enigma: com a camí perquè les paraules que d'entrada no hi són, puguin arribar a dir-ho tot. Es tracta d'una novel·la de fantasmes que van agafant cos.

MENTIDA

Res és el que sembla d'entrada en aquesta novel·la i alhora tot és cert, tot és exactament el que és, i res és casual ni decoratiu. No és que les veus que hi circulen no siguin fiables: és que la ficció es converteix en un vel que alhora amaga i revela. A mesura que la novel·la es va tancant, paradoxalment es va obrint, es va tornant diàfana, punyent i fonda: les intuïcions que se'ns van descelant ens obren nous caires, nous racons i nous angles amb més força explicativa. ¿Sobre què? Ja us ho anireu trobant. En tot cas, *AIOUA* és també una novel·la de viatges i la crònica d'unes vacances peculiars.

DONA

A la novel·la hi ha tres històries paral·leles, tres seqüències de capítols que es van trenant: els capítols amb nom de vocal

recullen escenes de l'estiu d'una dona que calla obstinadament, i que llegeix un diccionari en el motel d'un poblet perdut al cul de món d'Iowa, que escriu el que fan ella i la gent que l'envolta. Els capítols amb nom de consonants tracen episodis de la biografia intermitent d'una nena que es va fent gran a trompades, mentre els capítols amb noms llarguíssims i impossibles de llocs exòtics els protagonitza una escriptora que volta pel món fent cròniques. Totes tres troben altres dones. També alguns homes.

COS

La presència constant del cos i els seus forats, la seva forma i les seves deformacions, i també de la sang, els traus, els dits, els pits, el vòmit, la violència, el desig, la maternitat, el sexe, el desamor, la distància i el trencament ens recorden que aquesta màquina de paraules i ficcions per on avancem no es cap entreteniment verbal: que si a la novel·la s'hi busquen vocals, i s'hi fan llistes de paraules i definicions de diccionari és per esmolar eines que tallen. Si la novel·la va d'alguna cosa, aquesta cosa té a veure amb la condició de dona i de cos vinculat a altres cossos, que calla, que parla i que escriu. A la novel·la s'hi narra i s'hi reflexiona amb sentit i solvència sobre aquesta mena de coses.

REPETICIÓ

La fragmentació serial de la novel·la crea un mecanisme de precisió: una màquina de narrar que a poc a poc va enfocant el

desconcert de la imatge inicial i va desdoblant i ensamblant paisatges, reflexions i moviments que d'entrada poden arribar a descol·locar, però que a mesura que encaixen i es desencaixen, es reiteren i es superposen van mutant i omplint-se de sentits. En la història de cada vocal hi ha una veïna nova del motel, i cadascuna mor o desapareix. La repetició i la circularitat obsessiva potser semblaran als defensors distrets de la novel·la tripartida, normativa i vuitcentista uns demèrits desajustats, però en aquest mecanisme no hi ha ni gota d'empantanegament ni tampoc hi ha lloc per al badall. Roser Cabré-Verdiell sap jugar en la distància curta, sap crear relats que atrapen, que es resolen i es dissolen de forma inapel·lable dintre del gran relat de la novel·la.

RITUAL

El ritual hi apareix associat a la iniciació i la violència, al sexe i la supervivència. El ritual ens duu a llocs i cultures exòtiques, també als gestos repetits i a l'àmbit familiar. Els traumes, els mecanismes de defensa, els tabús i els eufemismes hi fan el seu joc. De vegades hi ha escenes i ambients que recorden l'atmosfera brutal i ominosa dels mons d'Agota Kristof.

LLOC

La novel·la basteix i desmunta una mitologia personal. Els motels de l'Amèrica profunda ens remetent a un paisatge imaginari que és alhora naturalista, abstracte i simbòlic. Es tracta d'una mitologia

que ens és comuna, amb ressons cinematogràfics i literaris: anem de la mania sectària i la xenofòbia rural als focs artificials del Quatre de Juliol, de l'eco a la retina de la vella que jeu en un balanci als paisatges agostats de les *Motel Chronicles* de Sam Shepard. La novel·la també ens permet moure'ns pels deserts aborígens d' Austràlia, les selves nàhuatl mexicanes, els boscos de Finlàndia o les platges del turisme nostrat... AIOUA és una novel·la imprevisible, reflexiva i sàvia, on ni tan sols ens està permès avorrir-nos ni un instant.

ETIQUETES: **AGOTA KRISTOF** **AIOUA** **COS** **ESTATS UNITS** **IOWA** **MALES HERBES**

MATERNITAT **ROSER CABRÉ-VERDIELL** **SAM SHEPARD** **SEXE** **VIOLENCIA**

MANEL OLLÉ | ÚLTIMES PUBLICACIONS

(Barcelona, 1962). Professor a la Facultat d'Humanitats de la UPF. Ha publicat els llibres de poesia *De bandera Liberiana* (1994), *Mirall negre* (Premi Ciutat de Palma, 2002) i *Bratislava o Bucarest* (Premi Gabriel Ferrater, 2014). També ha fet l'antologia *Combats singulars: antologia del conte català contemporani* (2007). Ha traduït del francès *L'obra mestra desconeguda* d'Honoré de Balzac (1997) i, del xinès, *El sentit de la literatura*, de Gao Xingjian (2004) i *Contes estranys del pavelló dels*

lleures, de Pu Songling (2001). Ha antologat i traduït el recull *Pedra i pinzell. Antologia de la poesia clàssica xinesa* (2012). Ha publicat també assajos i articles sobre història xinesa com *La Empresa de China: de la Armada Invencible al Galeón de Manila* (2003).

Articles relacionats

Just al mig dels Marges

Un napalm poc incendiari

«I què | la cerimònia»

Llibres
Cultura
Nosaltres
Contacte

© LA LECTORA
hola@lalectora.cat

Amb el suport
de l'Ajuntament de
Barcelona (ICUB, 2019)

Política de privacitat
Copyleft

